

УДК 657

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

FINANCIAL STATEMENTS AS A SOURCE OF INFORMATION FOR DECISION MAKING MANAGEMENT DECISIONS

ДУБЕЦЬКА К.В.*

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

У статті розглянуто значення фінансової звітності як джерела інформації про фінансове становище. Досліджено поняття подання та оприлюднення фінансової звітності. Висвітлено протиріччя в українському законодавстві щодо оприлюднення інформації фінансової звітності. У висновках запропоновано шлях вирішення проблеми оприлюднення фінансової звітності.

Ключові слова: підприємство, бухгалтерський облік, фінансова звітність.

The article deals with the importance of financial statements as a source of information about financial position. The concept of presentation and disclosure of financial statements is investigated. Contradictions in the Ukrainian legislation on the disclosure of financial reporting information are highlighted. The conclusions suggested a way to solve the problem of financial reporting.

Key words: enterprise, accounting, financial reporting.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Інтенсивний розвиток технологій підсилив динаміку процесів, що супроводжують суспільство на всіх етапах його модернізації. Найбільше це стосується інформації, яка являється сполучним елементом, через який стали можливими глобалізація, інформатизація, інтелектуалізація. Особливе місце в цих змінах займає система бухгалтерського обліку, оскільки стрімко зростає розвиток інтересів інститутів, що виступають ключовими користувачами облікової інформації. Забезпечення системи управління якісною обліково-звітною інформацією і особливо її заключною складовою – фінансовою звітністю потребують нові вимоги господарювання в умовах постінформаційного розвитку суспільства.

Призначення фінансової звітності – це використання для прийняття управлінських рішень, тому що саме звітність надає повну, правдиву та неупереджену інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» усі юридичні особи та представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову звітність [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Складання фінансової звітності на сьогодні для України є складним й суперечливим питанням, якому присвячена значна кількість праць багатьох вчених. Питання удосконаленням фінансової звітності займалися як вітчизняні, так і зарубіжні автори. Івахів Ю.О. [2] розробила методичні положення формування та розкриття інформації про результати господарської діяльності підприємства у фінансовій звітності. Костюченко В.М. [3] удосконалила теорію і практику складання консолідованої фінансової звітності. Лучко М.Р. [4] розвинув теоретичну концепцію побудови консолідованої фінансової звітності. Озеран А.В. [5] досліджувала теорію та методологію формування фінансової звітності. Соловей Т.М. [6] виокремила соціальну активність у фінансовій звітності. Трофімова Л.Б. [7] запропонувала проект фінансової звітності для державного сектору. Харламова О.В. [8]

* Науковий керівник – Бурак І.О., к.е.н.

розглядала методологію формування та практику імплементації фінансової звітності за міжнародними стандартами. Яцишин Н.З. [9] удосконалила форму фінансової звітності підприємств «Звіт про фінансові результати».

Формулювання цілей статті. Метою статті є удосконалення процесу подання та оприлюднення фінансової звітності щодо відображення інформації для потреб управління.

Виклад основного матеріалу дослідження. В процесі діяльності підприємства досягається певний результат, який має відображення у фінансовій звітності, а фінансова звітність є джерелом інформації про фінансове становище для широкого кола користувачів.

У відомому змісті бухгалтерська звітність представляє собою візитну картку бізнесу, яка представляє, крім іншого, великий об'єм інформації і тому відіграє вельми важливу роль в підтримці життєздатності фірми з позиції стійкості як стратегії фінансування, так і існуючих рутинних бізнес-відносин [10, с. 12].

Одним із важливих завдань бухгалтерського обліку являється представлення кількісної інформації фінансового характеру про економічні явища і факти, які можуть бути корисними для прийняття обґрунтованих управлінських рішень при виборі альтернативних варіантів дій [11, с. 91].

При наданні користувачам фінансової інформації існують поняття подання та оприлюднення фінансової звітності. За своїм змістовним навантаженням різниця у цих поняттях відображається за кількістю суб'єктів доступу до фінансової звітності та публікації фінансових звітів у засобах масової інформації.

Подання фінансової звітності є обов'язковим згідно із Законом [1] та передбачає собою процес представлення фінансової звітності основним її користувачам. Оприлюднення фінансової звітності здійснюється суб'єктами господарювання, які мають важливе значення для суспільства або стосується інтересів багатьох користувачів.

Доступність інформації про діяльність підприємства забезпечують процеси подання та оприлюднення фінансової звітності.

В законодавчому підґрунті існує протиріччя регулювання описаних процесів. Так, абз. 6, п. 2 Порядку подання фінансової звітності містить посилання на Довідку про згоду надання даних з фінансової звітності підприємства органам державної влади, а отже, для інших органів системи державної влади, без згоди підприємства, фінансова звітність доступною бути не може. В той же час, Законом [1] визначено відкритість звітності.

Варто звернути увагу на процес оприлюднення фінансової звітності. В різних нормативно-правових документах українського законодавства закріплено порядок та організаційні аспекти процесу оприлюднення фінансової звітності. Саме тому, вважаємо доцільним, прийняти єдиний документ в цьому напрямку, який зможе регламентувати порядок оприлюднення фінансової звітності Публічних акціонерних товариств, фінансових установ, та деяких інших підприємств. Оскільки такий нормативно-правовий документ зможе сприяти забезпеченню інтересів широкого кола користувачів фінансової звітності, що і є метою процесу оприлюднення.

Кожен користувач фінансової звітності зацікавлений у реальності та доступності інформації, таким чином важливе місце в оприлюдненні фінансової звітності відіграє загальносуспільна участь у формуванні статутних капіталів акціонерних товариств.

Нормальне функціонування ринкового середовища в умовах глобалізації світової економіки можливе за умови, що учасники цього ринку будуть забезпечені достовірною та якісною інформацією щодо об'єктів інвестування. Еволюція соціально-економічних відносин сприяє появі нової інформації, яка характеризує суб'єктів ринку та їх роль у забезпеченні сталого розвитку суспільства [12, с. 29].

Підприємство, формуючи фінансову звітність, обов'язково повинно її подати та оприлюднити користувачам, і саме на цьому етапі характеризується рівень доступності. Потім, рішення користувачів щодо цієї звітності та підприємства спричиняють свій сукупний ефект на підприємство, який може бути як позитивним, так і негативним, що, залежить від результатів

діяльності та загального рівня довіри до конкретного суб'єкта господарювання.

На фоні банкрутства світових транснаціональних гігантів, потрібні певні заходи щодо відновлення довіри до фінансової інформації, як з боку інвесторів, так і з боку інших користувачів. Забезпечення доступності в цьому аспекті може відіграти величезну роль щодо подолання кризи довіри, яка все частіше згадується вченими у наукових дослідженнях [11, с. 25].

Висновки. Провівши аналіз забезпечення доступності даних в процесах подання та оприлюднення фінансової звітності вважаємо за доцільне запровадити можливість отримання фінансової звітності в територіальних відділеннях Державного комітету статистики за бажані періоди із встановленням фіксованого тарифу. Отримувачем такої звітності можуть бути як юридичні, так і фізичні особи, резиденти і нерезиденти. Впровадження вказаних заходів не спричинить додаткових витрат з бюджету, а лише зроблять роботу підприємств більш відкритою та публічною.

Вимогою часу є формування достовірної інформації, але це є не достатнім щоб активізувати ділову активності суб'єктів ринку. Потрібна робота механізму, що здійснює формування процесів подання та оприлюднення фінансової звітності з урахуванням інтересів всіх користувачів.

Література.

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 19.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws.
2. **Івахів Ю.О.** Фінансова звітність підприємств: обліково-аналітичні аспекти: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.09. К., 2012. 20 с.
3. **Костюченко В.М.** Консолідована фінансова звітність: теорія і практика / **В.М. Костюченко**. – Х. : Фактор, 2009. – 512 с.
4. **Лучко М.Р.** Консолідована фінансова звітність: теоретична концептуалізація побудови: [монографія] / **М.Р. Лучко**. – К. : КНЕУ, 2007. – 263 с.
5. **Озеран А.В.** Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств: [монографія] / **А.В. Озеран**. – К. : КНЕУ, 2015. – 471 с.
6. **Соловей Т.Н.** Формирование финансовой отчетности социально активной фирмы: дис. канд. экон. наук: 08.00.12 – Бухгалтерский учет, статистика. СПб, 2013. – 238 с.
7. **Трофимова А.Б.** Методология формирования релевантной финансовой отчетности в условиях глобализации экономических процессов: дис. д-ра экон. наук: 08.00.12 – Бухгалтерский учет, статистика. М., 2014. – 377 с.
8. **Харламова О.В.** Фінансова звітність за міжнародними стандартами: методологія формування та практика імплементації в Україні: [монографія] / **О.В. Харламова**. – Х. : Видавництво «Лідер», 2015. – 374 с.
9. **Яцишин Н.З.** Складання, аналіз та аудит фінансової звітності підприємств: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.09. К., 2012. – 20 с.
10. **Ковалев В.В.** Финансовая отчетность. Анализ финансовой отчетности (основы балансоведения): [учеб пособие] / **В.В. Ковалев, В.В. Ковалев**. – [2-е изд., перераб и доп.]. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2006. – 432 с.
11. Теория измерения капитала и прибыли: [монографія] / Под общ. ред. проф. **Ф. Бутыца**, проф. **М. Добин**. – Краков : Fundacja Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, 2010. – 400 с.
12. **Кучеренко Т.** Фінансова звітність як складова економічних наук / **Т. Кучеренко** // *Бухгалтерський облік і аудит*. – 2008. – № 9. – С. 21-29.

